

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Markéty Wildové a soudkyně JUDr. Blanky Bendové a Mgr. Kateřiny Sedlákové ve věci

žalobkyně: **Ing. K. T.**, narozená xxx
bytem xxx, xxx
zastoupená JUDr. Robertem Jehne, advokátem
sídlem Washingtonova 1567/25, Praha 1

proti
žalované: **Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group**, IČO 47116617
sídlem Pobřežní 665/21, Praha 8

o náhradu nemajetkové újmy

k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 21. ledna 2021, č. j. 7 C 31/2018-258

takto:

Rozsudek soudu I. stupně **se** ve výrocích II. a III. **zrušuje** a věc **se** v tomto rozsahu **vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zavázal žalovanou zaplatit žalobkyni 25 000 Kč (výrok I.), zamítl žalobu se žádostí o zaplacení 75 000 Kč (výrok II.), vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.) a žalované uložil povinnost zaplatit České republice soudní poplatek ve výši 2 000 Kč na účet Obvodního soudu pro Prahu 8 do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok IV.).
2. Rozhodl v řízení, v němž se žalobkyně domáhala po žalované náhrady nemajetkové újmy s odkazem na ust. § 2958 zák. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, (dále jen „o. z.“) s tvrzením, že dne 20. 2. 2014 cca v 16.30 hod. na křižovatce ulic xxx a silnice xxx v katastru obce xxx xxx došlo k dopravní nehodě, při které narazil řidič vozidla tov. zn. Škoda Octavia RZ xxx do stojícího vozidla tov. zn. Citroen Xsara Picasso RZ xxx, ve kterém seděla na pozici řidiče žalobkyně. Žalobkyně při nehodě měla utrpět zranění spočívající v otřesu mozku, pohmoždění krční páteře a posunu kyčle. Vozidlo, kterým byla nehoda způsobena, bylo dle zák. č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů, pojištěno u žalované, u které žalobkyně nárok uplatnila. Pokud žalobkyně uplatnila nárok na pojistné plnění spočívající v úhradě bolestného, v náhradě hotových výdajů souvisejících s léčbou, ztrátě na výdělku po dobu pracovní neschopnosti, pak tyto nároky byly žalovanou plně uhrazeny. Dne 19. 1. 2018 uplatnila žalobkyně u žalované nárok na náhradu nemajetkové újmy pro psychické následky vzniklé v příčinné souvislosti s dopravní nehodou, které vytváří překážku pro její lepší budoucnost a ztěžují její společenské uplatnění. Žalobkyně je od roku 2014 v psychoterapeutické péči PhDr. Vojtěcha Č., klinického psychologa a psychoterapeuta, který u ní diagnostikoval posttraumatickou stresovou poruchu s mírnými úzkostně depresivními projevy, díky kterým žalobkyně nezvládá stresové situace, ve kterých jedná konfliktně a je stále v tenzi. Pro trvalé napětí trpí neklidným spánkem, při kterém má xxx xxx, budí se unavená, neodpočatá, což se odráží v celodenní podrážděnosti. Žalobkyně po nehodě přišla o práci a od té doby v žádné práci dlouho nevydrží, obtížně komunikuje s lidmi, je nerozhodná, nedokáže pod tlakem řešit problémy, trpí poruchou soustředění, stavy úzkosti, bušením srdce, nevolností, má problémy s navazování formálních i neformálních společenských vztahů. Po nehodě se s ní rozešel partner, navázala sice

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Vápeníková

nový partnerský vztah, ale přesto trpí obavami ze ztráty partnera, od nehody ztratila zájem o sexuální život. Před nehodou se udržovala ve fyzické kondici, chodila čtyřikrát týdně běhat, jezdila na kole, věnovala se posilování, plavání. Po nehodě jí při jízdě na kole, posilování i běhu bolí záda v důsledku somatických obtíží a trvalého svalového napětí pro psychické potíže, po nehodě tak chodí pouze plavat.

3. Žalovaná navrhlá zamítnutí žaloby. Při likvidaci pojistné události bylo žalobkyni zapláceno bolestné ve výši 20 102 Kč (80 bodů dle znaleckého posudku vypracovaného MUDr. Bohumilem P. CSc. - distorze krční páteře, hrudní a bederní páteře), 500 Kč za vyhotovení výše uvedeného posudku, náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti v období od 21. 2. 2014 do 13. 3. 2014 ve výši 9 465 Kč hrubého, účelně vynaložené náklady spojené s léčením ve výši 603 Kč a náklady vynaložené za právní zastoupení 6 389 Kč. Namítla, že není zřejmé, zda předmětem sporu je náhrada za ztížení společenského uplatnění či náhrada za tzv. další nemajetkovou újmu. Žalobkyně neprokázala vznik tvrzené nemajetkové újmy dle ust. § 2958 o. z., tvrzené psychické obtíže nemohly vyplývat z úrazu, který žalobkyně utrpěla, když z nepravdivých nebo neúplných údajů vycházel ve své zprávě i PhDr. Č. Ze zdravotní dokumentace nevyplývá, že by žalobkyně měla zdravotní obtíže psychického rázu v souvislosti s nehodou, že by navštívila psychiatra, že by v této souvislosti byla medikována. Naopak, ze zdokumentované pracovní i soukromé činnosti žalobkyně, veřejně přístupné na internetu, se podává, že žalobkyně žije plným životem (soukromým i pracovním), což dokumentují fotografie žalobkyně z jejích cest v zahraničí i v republice; z těchto fotografií nevyplývá, že by žalobkyně měla nějaké psychické problémy, nic takového neuvedl ani její přítel.
4. Soud prvního stupně vyšel ze shodných skutkových tvrzení účastníků, pokud jde o vznik pojistné události i odpovědnost žalované dle zákona č. 168/1999 Sb. Mezi účastníky rovněž nebylo sporu o tom, že žalovaná odškodnila žalobkyni bolestné, ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti, uhradila náklady spojené s léčením a náklady vynaložené za právní zastoupení. „Ze zdravotní dokumentace ze záznamu o výjezdu“ vyplývá, že u žalobkyně mělo dojít k otřesu mozku při nehodě, při následném vyšetření byl tento fakt negován. Ze zdravotní dokumentace vyplývá, že žalobkyně již v době před nehodou trpěla migrénami, po nehodě byla prováděna rehabilitace s cílem omezit bolesti krční páteře, v důsledku rehabilitace bylo k datu 11. 4. 2014 shledáno, že nález je v normě a bylo možno rehabilitaci ukončit. Z výpisu z osobního účtu pojištěnce vedeného u Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra bylo zjištěno, že žalobkyně již před nehodou chodila na léčebnou tělesnou výchovu (fyzikální terapii), v roce 2013 byla na opakovaném komplexním vyšetření a ošetření u zubního praktického lékaře, po nehodě absolvovala celou řadu stomatologických vyšetření, chirurgických zákroků v dutině ústní, včetně konzervativní léčby temporomandibulárních poruch, které mohly a nemusely být v příčinné souvislosti s nehodou. Z dokumentace vyplývá, že žalobkyně opakovaně navštívila PhDr. Vojtěcha Č. - klinického psychologa a psychoterapeuta, který v srpnu 2014, lednu 2017 a březnu 2019 vypracoval lékařské zprávy, ze kterých se podává, že žalobkyně je u něj v péči od května 2014, kdy ho vyhledala v souvislosti s autonehodou z února roku 2014, lékaře navštěvuje jednou za čtyři až osm týdnů. Systematická psychoterapie přinesla dílčí úspěch, nedošlo však k odstranění všech psychopatologických příznaků, jedná se o psychické následky v oblasti emocionality a mírného snížení kvality života s tím, že aktuálně je žalobkyně bez akutních příznaků s mírnými úzkostně depresivními projevy. Ze zprávy FN xxx vyplývá, že žalobkyně trpí onemocněním temporomandibulárního kloubu, má obtíže s rozměňováním tužší stravy, podle žalobkyně se tyto obtíže zhoršily v souvislosti s autonehodou. Výslechem matky žalobkyně bylo zjištěno, že žalobkyně před nehodou neměla mít žádné fyzické ani psychické problémy, pouze ve věku 11 let trpěla silnou migrénou. Po úrazu měla obtíže s krční páteří, nosila tzv. límec. Před úrazem pracovala v restauraci, kde dělala i těžkou práci, což nyní nemůže. Po nehodě si žalobkyně měla stěžovat na nekvalitní spánek, při spánku xxx xxx; po úrazu je protivná, výbušná, nelze vyloučit, že je to v souvislosti s úrazem. Před úrazem žalobkyně sportovala, po nehodě ji bolí záda při běhu, chodí jen

plavat. Výpovědí sestry žalobkyně vzal prvostupňový soud za prokázáno, že před nehodou chodily společně na kolo, plavat, na zábavy, do kina, divadla, po nehodě musela žalobkyně aktivity omezit pro bolesti zad, projevíly se u ní psychické obtíže, podrážděnost, nesoustředěnost, začala mít obtíže se spánkem a se xxx xxx. Výpovědí otce žalobkyně prvostupňový soud zjistil obdobné skutečnosti jako výpovědí matky a sestry žalobkyně. Výpovědí svědka Romana B., přítele žalobkyně, bylo zjištěno, že se seznámili v létě roku 2015, zprostředkovaně měl vědět, že žalobkyně dříve sportovala (běh, jízda na kole, plavání), nyní může chodit pouze na krátké vycházky; v souvislosti s nehodou žalobkyně chodila na rehabilitace a k psychologovi, má také ve spaní xxx xxx, v této souvislosti navštívila i odborníka. Žalobkyně pracuje jako asistentka u PCR, jejím koníčkem je gastronomie, pečení dortů a zařizování cateringu, často doma řeší pracovní problémy, snaží se najít lepší pracovní uplatnění, nevěří si však, bojí se chodit na pohovory, pro psychické obtíže a bolesti zad má mít žalobkyně s přítelem problémy v oblasti partnerského intimního života. Svědek žalobkyni považuje za dobrou řidičku, je však při řízení nervózní. Mgr. Daniel S., soukromý detektiv v rámci činnosti pro žalovanou zjistil z facebookového účtu žalobkyně, že žalobkyně (ať již sama nebo s přítelem nebo s kamarádkami K. H. či Veronikou S.) v období od března do září 2018, případně nezjištěného data realizovala a fotograficky zdokumentovala návštěvu nejen řady míst v republice, ale také v zahraničí (Brno, USA, Kanada, Paříž, stadion Juventus Turín, Filipíny, Šanghaj); v říjnu, listopadu a prosinci 2017, případně nezjištěného data navštívila Malajsii, Čeladnou, Stockholm, Vysoké Tatry, v období od 4. 4. 2019 do 25. 4. 2019 absolvovala s kamarádkou cestu do Vietnamu, Singapur, Bali a Kataru (osvědčeno notářskými zápisy). Z profesní sociální sítě xxx bylo zjištěno, že se žalobkyně prezentuje jako majitelka společnosti „xxx xxx“, od července 2015 do současnosti je zaměstnána jako referent majetkové správy PCR, v dřívější době byla zaměstnána jako manažerka provozu restaurace, manažer obchodu, provozní restaurace. Z předložených fotografií (materiálů) vyplývá plnohodnotný pracovní i soukromý život žalobkyně, život plný radosti; naopak nebylo prokázáno, že by žalobkyně měla jakékoliv problémy s cestováním, se společností lidí, s navazováním kontaktů, že by trpěla nízkým sebevědomím a byla schopna jen krátkých vycházek.

5. Soud prvního stupně uzavřel, že došlo k protiprávnímu zásahu do osobnostních práv žalobkyně, do práva na zdraví, bylo prokázáno, že žalobkyně v souvislosti s nehodou utrpěla zranění krční páteře, opakovaně se léčila, rehabilitovala, navštěvovala psychologa. Výsledkem nejbližších příbuzných bylo zjištěno, že po nehodě „mělo dojít“ ke změně osobnosti žalobkyně, „mělo dojít“ k problémům se spaním, k problémům se xxx xxx, k omezení jejich společenských i fyzických aktivit, na druhé straně bylo prokázáno, že žalobkyně žije rozsáhlým a kvalitním životem (pracovním i soukromým), žalobkyni nečiní problémy být ve společnosti jiných lidí, cestovat, užívat si života, byť z provedených důkazů vyplývá, že nepochybně se vše děje za situace, kdy kvalita jejího života je zhoršena s ohledem na negativní důsledky dopravní nehody. Žalobkyně uplatňuje jiné nároky, než ztížení společenského uplatnění (dále jen i „ZSU“); v důsledku nehody je omezena ve sportovních aktivitách a má obtíže se spánkem. Naopak obtíže se xxx xxx byly zdokumentovány již z doby před nehodou, mohly se však zhoršit, stejně tak bylo zdokumentováno, že žalobkyně již před nehodou chodila na rehabilitace, léčebnou tělesnou výchovu. Soud prvního stupně tak uzavřel, že je na místě přiznat žalobkyni náhradu nemajetkové újmy ve výši 25 000 Kč dle ust. § 2958 o. z., ohledně částky 75 000 Kč shledal žalobu nedůvodnou. O náhradě nákladů řízení rozhodl dle ust. § 142 odst. 2 zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, (dále jen „o. s. ř.“), o povinnosti žalované zaplatit soudní poplatek dle ust. § 2 odst. 3 zák. č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích v platném znění.
6. Proti rozsudku soudu prvního stupně podala žalobkyně včasné odvolání s odkazem na ust. § 205 odst. 2 písm. e), f) o. s. ř. Žalobkyně se po žalované domáhala nároku na náhradu nemajetkové újmy pro psychické následky vzniklé v příčinné souvislosti s výše uvedenou dopravní nehodou, které vytváří překážku její lepší budoucnosti a ztěžují její společenské uplatnění. Žalobkyně je od roku 2014 v psychoterapeutické péči PhDr. Vojtěcha Č., klinického psychologa a

psychoterapeuta, který u ní diagnostikoval posttraumatickou stresovou poruchu s mírnými úzkostně depresivními projevy, kvůli kterým žalobkyně nezvládá stresové situace, ve kterých jedná konfliktně, jelikož je stále v tenzi. Žalobkyně v této souvislosti zopakovala skutková tvrzení uvedená v žalobním návrhu. Pro trvalé napětí trpí neklidným spánkem, při kterém má zatřáso xxx xxx. Pro nedokonalý spánek se budí velice unavená a neodpočatá, což se opět odráží do celodenní podrážděnosti. Před nehodou se jednalo o svědomitou a cílevědomou ženu. Po nehodě přišla o práci a od nehody se jí nedaří v žádné práci dlouho vydržet. Trpí nedůvěrou v sebe a své schopnosti, stresuje ji, jak bude práci se svými psychickými obtížemi zvládat. Obtížně komunikuje s lidmi, je nerozhodná, nedokáže pod tlakem řešit problémy, trpí poruchou soustředění, má problém s navazováním formálních i neformálních společenských vztahů, trpí panikou z davu lidí, trpí stavy akutní úzkosti, bušení srdce, nevolnosti. Po nehodě se s ní rozešel tehdejší partner. Navázala sice nový partnerský vztah, nicméně trpí obavami ze ztráty partnera, jelikož pro její neustálé napětí dochází často ke konfliktům a hádkám. Přesto by si přála otěhotnět a vychovávat dítě, nicméně dnem i nocí je ve stresu, proto nemá na intimní život pomyslení. Před nehodou se udržovala v perfektní fyzické kondici, chodila běhat, jezdila pravidelně na kole, věnovala se posilování a tuto zátěž kompenzovala plaváním. Po nehodě jí při jízdě na kole, při posilování i běhu bolí záda (kombinace somatických obtíží v oblasti zad v důsledku nehody a trvalého svalového napětí pro psychické obtíže), proto tyto aktivity již vůbec neprovozuje a chodí pouze plavat. Vozidlo sice i nadále řídí, ale pouze v nezbytně nutných případech, jelikož má při jízdě strach z možné nehody. Prvoinstanční soud se nedostatečně vypořádal s důvody, pro které byla žaloba ohledně částky 75 000 Kč zamítnuta, ale především napadené rozhodnutí prvoinstančního soudu neodpovídá zjištěnému skutkovému stavu. Provedeným dokazováním bylo prokázáno, že kvalita života žalobkyně byla v důsledku dopravní nehody zhoršena. Zprávami PhDr. Vojtěcha Č. bylo prokázáno, že žalobkyně po dopravní nehodě trpí posttraumatickou stresovou poruchou. Svědeckými výpověďmi Marcely T., Veroniky T., Jana T. a Romana B. bylo prokázáno, že je omezena ve svých aktivitách, ať se jedná o aktivity sportovní či společenské, trpí poruchou spánku, ve spánku xxx xxx. U žalobkyně po dopravní nehodě došlo k behaviorální změně. Žalobkyně trpí v rovině pracovní, kdy v důsledku změn si není schopna zajistit odpovídající uplatnění. Dvě zprávy Mgr. Daniela S., soukromého detektiva, jejichž obsahem byly výtažky z profilů žalobkyně na sociálních sítích, konkrétně sítě Facebook a xxx nemají vypovídací hodnotu, neboť detektiv nesledoval žalobkyni v reálném světě, ale pouze na sociálních sítích ve virtuálním prostředí internetu. Z většiny příspěvků na soc. sítích by se dalo říct, že jsou všichni šťastní a plní pozitivní energie. I žalobkyně chce být v očích ostatních co nejlepší, neúspěšnější, nejdokonalejší. Profil „xxx xxx“, na kterém žalobkyně prezentuje cateringové služby, k jejichž provozování má platné živnostenské oprávnění, je navíc nástrojem online marketingové prezentace, proto musí ukazovat dokonalost jídel a jejich prezentace, nikoliv to, jak úmorná je jejich příprava, jak žalobkyně propadá beznaději, když se jí nedaří dosáhnout výsledku, bolí jí u toho záda, je unavená a psychicky i fyzicky vyčerpaná. Nakolik se soud prvního stupně ztotožnil se závěry soukromého detektiva Daniela S., nelze seznat. Soud prvního stupně se přiznaným plněním značně odchýlil od svého doporučení v rámci pokusu o smírné řešení sporu na jednání dne 2. 5. 2019, kdy ze strany soudu bylo doporučeno odškodnění ve výši 75 000 Kč. O náhradě nákladů řízení bylo na místě rozhodnout dle ust. § 142 odst. 3 o. s. ř., nikoliv dle ust. § 142 odst. 2 o. s. ř. Žalobkyně navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích II. a III. zrušil a věc mu vrátil v tomto rozsahu k dalšímu řízení, případně aby napadený rozsudek změnil tak, že žalobě v plném rozsahu vyhovějí a přizná žalobkyni náhradu nákladů před soudy obou stupňů.

7. Žalovaná se vyjádřila k podanému odvolání, navrhla potvrzení rozsudku soudu prvního stupně v napadených výrocích jako věcně správného. Pokud prvostupňový soud vyslovil předběžný názor, pak šlo toliko o doporučení před zahájením jednání. Na základě provedeného dokazování bylo zjištěno, že žalobkyně trpěla již před dopravní nehodou určitými zdravotními problémy (např. migrénami). Z výpisu zdravotní pojišťovny, u níž je žalobkyně registrována, bylo zjištěno, že žalobkyně ještě před nehodou chodila na léčebnou, tělesnou výchovu, resp. fyzikální terapii a již v

roce 2013 byla na opakovaném komplexním vyšetření a ošetření u zubního praktického lékaře. Žalobkyně žije plnohodnotný a velmi náročný život, kdy nejen že pracuje v zaměstnaneckém pracovním poměru, konkrétně jako referent majetkové správy PČR, ale zároveň i podniká - provozuje vlastní internetový obchod, kde nabízí cateringové služby a cukrářské výrobky vlastní výroby. Tvrzení ohledně dopadů nehody do pracovního života žalobkyně tak zůstala neprokázána. Prokázány pak nebyly ani žalobou tvrzené negativní dopady předmětné nehody do soukromého a společenského života žalobkyně, problémy s navazováním a udržováním kontaktů, obtíže s komunikací či dokonce panika z davu lidí, která se má projevovat akutní úzkostí, bušením srdce a nevolností. Roman B., partner žalobkyně, vypověděl, že neví nic o tom, že by žalobkyně měla problémy jít do prostoru, kde je více lidí. Toto tvrzení žalobkyně je v rozporu se zjištěním, že žalobkyně často cestuje letadlem, a to i do zemí s vysokou koncentrací lidí, účastnila se fotbalového zápasu na stadionu Juventus Turín. Z facebookového účtu žalobkyně bylo zjištěno, že žalobkyně žije plnohodnotným společenským životem, aktivně tráví volný čas cestováním nejen po ČR, ale zejména zahraničními cestami, setkává se s přáteli, navštěvuje restaurace apod. Pokud se žalobkyně ohrazuje proti závěrům šetření soukromého detektiva na sociálních sítích, ať již proto, že na sociálních sítích údajně neprezentuje celou realitu, či proto, že se jedná o nástroj marketingu, pak žalobkyně nijak nevyvrátila jejich pravdivost a nijak neprokázala svá tvrzení, jimiž na takto zjištěné skutečnosti reagovala - např. to, že na stadionu Juventus Turín omdlela nebo že ji cestování stresuje.

8. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v napadeném rozsahu (§ 212, § 206 odst. 2 o. s. ř.), ve věci nařídil dle ust. § 214 odst. 1 o. s. ř. jednání a dospěl k závěru, že nemá podklady pro potvrzení napadeného rozhodnutí ani pro jeho změnu.
9. Podle ust. § 2958 o. z. při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou, vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy; vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení společenského uplatnění. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.
10. Ustanovení § 2958 o. z. i na něj navazující výkladová pomůcka klade určité požadavky na skutkové vymezení žaloby, neboť obsahuje tři samostatné dílčí nároky na náhradu nemajetkové újmy, z nichž každý má za úkol odčinit jiný dopad újmy na zdraví do sféry poškozeného, přičemž podmínky pro jejich poskytnutí se liší, stejně jako se může lišit i okamžik jejich vzniku. Účelem bolestného je poskytnout náhradu za vytrpěné bolesti přechodného rázu (jak fyzické, tak psychické) i za dočasné obtíže spojené s průběhem léčby. Lze shrnout, že nárokem na odškodnění bolesti je myšleno odškodnění bolesti v tzv. širším smyslu, tedy jak bolesti fyzické, tak i duševního strádání (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 11. 2017, sp. zn. 25 Cdo 2245/2017, uveřejněné pod č. 7/2019 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní, rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2635/2018). Cílem náhrady za ztížení společenského uplatnění je kompenzovat poškozenému trvalé omezení či dokonce vyřazení z různých sfér společenského života. Nová kategorie dalších nemajetkových újem je pak spojena se zásahem do zdraví, který nespočívá v přechodné bolesti ani ve fyzické či psychické újmě dlouhodobého (trvalého) charakteru, nýbrž jde o specifické okolnosti vymykající se obvyklému průběhu léčby a stabilizace zdravotního stavu, které nenastávají pravidelně, ale zvyšují intenzitu utrpené újmy na zdraví nad obvyklou míru (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2596/2018).
11. Další nemajetková újma při ublížení na zdraví ve smyslu § 2958 o. z. může spočívat např. v tom, že poškozený se nemůže zúčastnit pracovní či studijní stáže, nebo jiné pro poškozeného významné plánované aktivity, není dočasně schopen se postarat o osobu blízkou, závislou na jeho péči, a má důvodnou obavu, že se o takovou osobu nepostará někdo jiný. Další nemajetkovou újmu může být i nemožnost strávit s osobami blízkými Vánoce. Vzhledem k tomu, že tyto svátky jsou v českém kulturním prostředí tradičně spojovány s rodinnou pospolitostí, tj. jsou obvykle tráveny v rodinném kruhu, je ztrátu této možnosti nutno považovat za další nemajetkovou újmu, jejíž existenci není třeba zvlášť dokazovat, byť nelze vyloučit důkaz opaku, tedy důkaz o tom, že v konkrétním

případě, např. s ohledem na odlišné sociálně-kulturní zvyklosti dotčených osob či jejich narušené osobní vztahy, taková nemajetková újma nevznikla. K posouzení existence a rozsahu další nemajetkové újmy není zpravidla zapotřebí znalecký posudek ani odborné vyjádření z oboru zdravotnictví (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2635/2018).

12. Nepřiměřené rozšíření zbytkové kategorie dalších nemajetkových újem by vedlo k vynětí standardních situací z rámce odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění (jejichž objektivizace se v právní praxi úspěšně prosazuje za využití Metodiky k náhradě nemajetkové újmy na zdraví sp. zn. Cpjn 14/2014) a tím k nesystémovému stírání rozdílů mezi jednotlivými druhy nemajetkových újem na zdraví (srov. již citované usnesení sp. zn. 25 Cdo 2245/2017, rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2635/2018).
13. V posuzovaném případě je nutno vyjít ze skutkových tvrzení žalobkyně, která tvrdí, že v příčinné souvislosti s dopravní nehodou je od roku 2014 v psychologické péči PhDr. Vojtěcha Č., klinického psychologa a psychoterapeuta, který u ní diagnostikoval posttraumatickou stresovou poruchu s mírnými úzkostně depresivními projevy, což se projevuje v jejím osobním životě (poruchy spánku, intimní život), pracovním životě (žalobkyně přišla o práci, nevěří si, porucha soustředění, obtíže s navazováním vztahů) a společenském životě (omezení ve sportovní činnosti, obtíže s navazováním kontaktů atd. viz skutková tvrzení). Žalobkyně tvrdí, že u ní přetrvávají *následky trvalého charakteru* vytvářející překážku její lepší budoucnosti (č. l. 47).
14. Tato tvrzená újma, byla-li by prokázána a vykazovala-li by charakter dlouhodobého (trvalého) charakteru by spadala do rámce náhrady za ztížení společenského uplatnění. S ohledem na skutková tvrzení se nejedná o tzv. další nemajetkovou újmu (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2635/2018), prvostupňový soud tak pochybil, pokud uplatněný nárok žalobkyně posuzoval jako tzv. „jinou nemajetkovou újmu“ – viz odst. 14 napadeného rozhodnutí.
15. Nadto jeho závěr o vzniku nemajetkové újmy u žalobkyně, která vznikla v příčinné souvislosti s dopravní nehodou nemůže obstát, soud prvního stupně uzavřel, že „výslechem nejbližších příbuzných bylo zjištěno, u žalobkyně mělo dojít k problémům se spaním, se xxx xxx, došlo k omezení jejích společenských i fyzických aktivit, na druhé straně bylo prokázáno, že žalobkyně žije rozsáhlým a kvalitním životem, jak pracovním, tak i soukromým, kdy nepochybně se tak děje za situace, kdy kvalita života je zhoršena s ohledem na negativní důsledky dopravní nehody“. S ohledem na výše uvedené je tak závěr soudu prvního stupně *vnitřně rozporný* (soud prvního stupně na straně jedné vychází z šetření soukromého detektiva S., z fotografií žalobkyně opatřených na sociálních sítích o způsobu jejího života v oblasti pracovní, společenské, zájmové, na druhé straně vychází z výpovědi svědků – osob blízkých, byť tyto svědecké výpovědi nehodnotí, není zřejmé, jaké skutkové tvrzení považuje za prokázané, pokud opakovaně uvádí, že „mělo dojít“ k určitým negativním dopadům do psychické sféry žalobkyně v důsledku dopravní nehody; není tak dosud najisto postaveno, zda u žalobkyně vznikla v příčinné souvislosti s dopravní nehodou nemajetková újma, natož nemajetková újma dlouhodobého (trvalého) charakteru, která by odůvodnila náhradu za ztížení společenského uplatnění, což činí rozsudek soudu prvního stupně nepřezkoumatelným nejen vinou nesrozumitelnosti ale i vinou nedostatku důvodů.
16. V této souvislosti odvolací soud poukazuje na ust. § 157 odst. 2 o. s. ř., podle kterého soud stručně a jasně vyloží, které skutečnosti má prokázány a které nikoliv, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, proč neprovedl i další důkazy, jaký učinil závěr o skutkovém stavu a jak věc posoudil po právní stránce; není přípustné ze spisu opisovat skutkové přednesy účastníků a provedené důkazy. Soud dbá o to, aby odůvodnění rozsudku bylo přesvědčivé. Odůvodnění uvedené v písemném vyhotovení rozsudku musí být v souladu s vyhlášeným odůvodněním.
17. Za popsání stavu odvolacímu soudu nezbylo než rozsudek soudu prvního stupně v napadených výrocích (výrok II., III.) zrušit dle ust. § 219a odst. 1 písm. a) o. s. ř. a věc vrátit v tomto rozsahu dle ust. § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. tomuto soudu k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Vápeníková

18. Na soudu prvního stupně tak bude, aby opětovně posoudil uplatněný nárok žalobkyně dle ust. § 2958 o. z., a to s ohledem na její skutková tvrzení (tvrzené přetrvávající následky trvalého charakteru, spočívající v posttraumatické stresové poruše s mírnými úzkostně depresivními projevy, vytvářející překážku její lepší budoucnosti) jako náhradu za ztížení společenského uplatnění. Nejprve postaví najisto, zda žalobkyni vznikla tvrzená újma (posttraumatická stresová porucha s úzkostně depresivními projevy) v příčinné souvislosti s dopravní nehodou ze dne 20. 2. 2014, která má trvalý a dlouhotrvající charakter. V této souvislosti zhodnotí předložené lékařské zprávy, výpovědi svědků, listiny opatřené soukromým detektivem Mgr. Danielem S., notářské zápisy - osvědčení o stavu věci, případně provede navržený výslech svědka PhDr. Vojtěcha Č. (č. l. 54, 251) a neobejde se bez vypracování znaleckého posudku z příslušného oboru zdravotnictví, který již byl navržen žalobkyní při ústním jednání dne 2. 5. 2019 (č. l. 54, 251). Teprve za předpokladu, že bude prokázáno, že tvrzená nemajetková újma trvalého charakteru vznikla žalobkyni v příčinné souvislosti s dopravní nehodou v roce 2014, bude se zabývat její výší [viz. Metodika k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dále jen „o. z.“), uveřejněná jako stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 12. 3. 2014, Cpjn 14/2014, ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod číslem 63/2014, dále jen „Metodika“]. V konečném rozhodnutí o věci samé ve smyslu ust. § 224 odst. 3 o. s. ř. nově rozhodne o náhradě nákladů řízení mezi účastníky navzájem, a to včetně nákladů vynaložených v odvolacím řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. k/ o. s. ř.).

Praha 20. května 2021

JUDr. Markéta Wildová v. r.
předsedkyně senátu